

Zdravotníctvo ako služba (Stewardship, Governance)

Islam, M., ed. 2007. *Health Systems Assessment Approach: A How-To Manual*. Submitted to the U.S. Agency for International Development in collaboration with Health Systems 20/20, Partners for Health Reform*plus*, Quality Assurance Project, and Rational Pharmaceutical Management Plus. Arlington, VA: Management Sciences for Health.
<http://healthsystems2020.org>

Prečo služba?

- Ľudia s dôverou prenechajú ich životy a ich zdroje systému zdravotníctva.
- Vláda je vyzvaná hrať úlohu služobníka, keďže spotrebúva zisky, ktoré ľudia platia prostredníctvom daní a poistného.
- Taktiež vláda uskutočňuje mnohé úpravy, ktoré riadia činnosť zdravotníckych služieb v súkromnom a dobrovoľnom prostredí (WHO 2000).

Vláda vykonáva jej služby prostredníctvom

- Vývoja, zavádzania a presadzovania politík, ktoré ovplyvňujú rôzne funkcie súvisiace so zdravím;
- SZO odporúča, aby jednou z hlavných úloh ministerstva zdravotníctva bol rozvoj politiky zdravia s cieľom zlepšenia výkonu systému, ako aj rozvoja zdravia ľudí (WHO 2000).

Služba pre zdravie zahŕňa

- Činnosti, ktoré siahajú mimo rozsah systému zdravotníctva a ktoré ovplyvňujú hlavné determinanty zdravia (vzdelávanie, chudobu, životné prostredie),
- Iné faktory, ktoré stoja mimo zdravotníctva, ale ktoré upevňujú alebo obmedzujú jeho účinnosť (napr. hospodárstvo, ekonomika, zahraničné vzťahy).

Podmienky pre dobré zdravie

- Výskum ukazuje, že zdravie je kľúčovou podmienkou pre dobrú politiku rozvoja (Saunders 2004).
- Prítomnosť zlých zdravotných podmienok v krajine spomaľuje ekonomický rast priamo stratou potenciálnych pracovníkov a konzumentov pre chorobu alebo invaliditu.

Kritéria výkonu služby pre zdravie

- Porozumenie politikám pre zdravie, ktoré rozvíja národná vláda a tiež politikám vyplývajúcim z medzinárodných záväzkov vlády umožňuje informovaný rozvoj presadzovania zlepšenej **dostupnosti**, **rovnosti** a **kvality** zdravotnej starostlivosti
- Národné politiky ovplyvňujú možnosti systému priniest' **účinnosť**, zároveň **udržateľnosť** systému z pohľadu financovania.

Udržateľnosť

- Silný systém zdravotníctva je základom udržania zdravia.
- Udržateľnosť vyžaduje zmeny nielen na miestnej úrovni.
- Udržateľnosť sa musí podporovať na viacerých úrovniach: inštitucionálnej, programovej, komunitnej a zdravotnej.

Úroveň udržateľnosti	Systém
Inštitucionálna	<p>Zabezpečí právne zakotvenie všetkých foriem vlastníctva systémov.</p> <p>Vytvorí udržateľné spôsoby riadenia a financovania</p>
Programová	<p>Vytvorí príslušné informačné systémy, štandardy kvality a ďalšie potrebné prvky pre stanovenie a realizáciu priorít</p>
Komunitná	<p>Vytvorí a rozšíri podmienky pre podporu realizácie priorít</p>
Zdravotná	<p>Zabezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výkon vlády ako služby • Orientáciu na nízko príjmové skupiny • Podporu komunitným a domácim činnostiam, ktoré zároveň podporia vládne priority • Dostatočné financovanie • Financovanie poskytovateľov s prioritou pre primárnu starostlivosť • Účinné licencovanie poskytovateľov • Výkonný systém distribúcie liekov a pomôcok • Účinný zdravotný informačný systém, ktorý umožní sledovať, či sa plnia priority štátnej politiky